

אור השבת

פרשת בראשית

עלון מס' 50

הדלקת נרות - 16:41

מוצאי שבת - 17:38

* עפ"י זמני ת"א

"נריות - חצי מול" \ מהנהגותיו של הגר"מ אליהו זצ"ל

"כיוון שהז"ל הורו לנו שהתורה היא תכלית הבריאה כולה: מי שזכה בתורה- זכה בעולם ומלואו. ומי שלא זכה בה- אינו רשאי ליהנות מן העולם אפילו כשווה פרוטה, אלא אם הוא מחזיק בלומדי תורה ותומך במוסדות תורה"
~ אור החיים ~

תשובה בחודש זה היה הרב מסתובב ברחבי הארץ לשיחות התעוררות, ופעמים רבות היה הרב מגיע לביתו בשעות מאוחרות, ובכל זאת לא הסכים לוותר אפילו פעם אחת על סליחות. גם בשאר המצוות היה הרב זריז. היה רגיל על לשונו לומר מה ששמע מפי הרב יהודה צדקה ז"ל: "זריזות- חצי מול". את הנרות של שבת היה מכין לאשתו כבר בשעות הבוקר. ולפלא היה שנרות אלו, שהשקיעו בהם כל כך הרבה אהבה, היו לפעמים דולקות כמו הנרות של בית המקדש, כמעט עד צאת השבת. ואלו היו צלוחיות רגילות ופתילות רגילות והכול רגיל, רק האהבה אחרת.

הגמרא במסכת ברכות אומרת על תפילת שחרית וקריאת שמע של שחרית: "אמר רבי יוחנן: ותיקין ביו גומרין אותה עם הנץ החמה". והסביר רש"י: "ותיקין- אנשים ענווים ומחבבין מצווה". התוספות מפרשים "ותיקין" במובן של זריז ומשובח. **מור"ר הרב אליהו זצ"ל** היה מתפלל בכל בוקר עם הנץ החמה. לשם בטחון שיקום למרות שהיה ישן מאוחר, היה בא באופן קבוע שלום כהן להעיר את הרב כל בוקר לתפילה, ומסיע אותו עם אוטו שהרב לעולם לא הסכים להחליף אפילו אם מישהו היה בא עם אוטו פאר אחר. הרב גם היה מקפיד לקום כל בוקר לסליחות בכל חודש אלול ובעשרת ימי

הענשה

"ויאמר אלקים לעשה אדם בצלמנו כדמותנו." (א', כ"ו)

"ענוותנותו של הקב"ה למדנו מכאן, לפי שאדם בדמות המלאכים ויתקנאו בו, לפיכך נלך בהם" (רש"י)

להשאיר לו "פתח" שיוכל להתחיל בו את ה"בראשית" שלו. (באפי זה האנש לא מנצל את התכלית, אלא אורז לריחוק ושנאה ואינו מחנך לתיקון ושיפור האדם).

משמע ש"היה צלמנו עם המלאכים קטנה קנאתם מפני שיצירת האדם נעשתה בידיעתם הוקל הדבר בעיניהם. ולכן, על אף שיכול הקב"ה לעשות כרצונו, ולברוא את האדם ללא התייעצות כלל, בכל אופן כדי למנוע את קנאת המלאכים התייעץ עימם. **וללמדנו בא, שיש למתן ולהרפות כל היזק, קינאה, כאב או מכה שיכול להיגרם לחברו בדרך כלשהי.**

מובא במסכת סוטה: "תנו רבנן: לעולם תהיה שמאל רווחה, וימין מקרבת. לא כאליעזר שדוזפו לגוזזי בשתי ידיו, ולא כרבי יהושע בן פרוזיה שדוזפו לאוזר מותלמידיו בשתי ידיו". התוצאות היו שגחזי לא חזר בתשובה ואותו תלמיד של ר' יהושע בן פרחיה עשה עבודה זרה, כישף והסית והדיח והחטיא את ישראל.

דוגמא נוספת לכך, מצאנו שהקב"ה מיעט מאורה של הלבנה על שקטרגה ואמרה שאי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, ובכל אופן פייס דעתה ע"י שהרבה צבאותיה בכוכבים. והוא היסוד המתבאר שאע"פ שהענישה ומיעטה, בכל אופן פייסה, שאין להעניש בכל הכוח, יש להרפות קצת את הכאב ולפייס במשהו.

כלל: בכל עונש והיזק כשיש הכרח לגרום לאחר, יש להקל עליו בדרך כל שהיא, כדי

"ידה היא מכנינים וכל חפציד לא ישנו בה" (משלי ג' ט"ו)

ויאמר אלוהים: "יהי אור..."

בכל יום אנו אומרים בתפילת שחרית: "יוצר אור ובורא חושך" - בלשון הווה. ואיננו אומרים "יצר אור וברא חושך" - בלשון עבר. וכל כך למה? כיוון שתהליכי הבריאה והיצירה נמשכים בהתמדה, ולא נפסקו אפילו לשעה אחת מימי מעשה בראשית ועד היום הזה. הוא שאנו אומרים בברכות קריאת שמע בשחרית: "המחדש במובו בכל יום תמיד מעשה בראשית". ~ הצדיק ר' לוי יצחק מברדיצ'ב ~

השבוע נלמד את המדרש שדניאל דניאל בנהר פרת והדו-שיח בין המלאך גבריאל לשני הנצרות והאסלאם.

"ואתה דניאל סתם הדברים וזוהם הספר עד עת קץ" - אתה דניאל, תסתום את הדברים ותשמור את הספר הזה, ואכן, דניאל שמר זאת הרבה זמן ורק לקראת מותו פרסם את הדברים, "שִׁטְטוּ רַבִּים" - המלאך אומר לדניאל שבמהלך ההיסטוריה הרבה ישומטו בתוך הדברים האלו, יהיו המון אנשים שיתעניינו בכל הקשור לאחרית הימים. "ותרבה הדעת" - תהיה הרבה הבנה, כי כל אחד יצליח לגלות כאן עומק וסודות, "וראיתי אני דניאל והנה עֲנִיִּים אֲזָרִים עֲבוּדִים אֲזָזוּ הַנֶּה לְשִׁפְתַּי הַיָּאֹר וְאֲזָזוּ הַנֶּה לְשִׁפְתַּי הַיָּאֹר" - כשדניאל דיבר עם המלאך גבריאל (כשהוא מלאך מלא הנהר), דניאל רואה עוד שני מלאכים (שני מלאכים) משני צידי של נהר החידקל, האחד הוא השר של הנוצרים והאחר הוא השר של המוסלמים שהם משני הצדדים ומחכים להתפתחויות מכיוון שהם מאוד נוגעים לכל התהליכים האלו. "ויאמר לאיש לכושי הדברים אשר מבעל לבימי היאר" - אחד משני השרים שעומדים (שר הנצרות ושר האסלאם) שם אמר ל- "איש לכושי הדברים", כלומר, למלאך גבריאל שהיה ממעל ליאור: "עד מתי קץ הפלאות?" למרות שהוא בעצמו מלאך, אין לו את המידע שיש למלאך גבריאל אז הוא שואל את המלאך גבריאל עד מתי כל זה יהיה?

את תשובתו של המלאך גבריאל נלמד בסוף הפרק...

של שבתאי צבי, והוא מפיח תקוות, זורק הבטחות, נוגע בנפש בדיוק במקום שבו היא זקוקה לתנחומים. רבים מכרו את ביתם והתכוונו לעלייה פלאית לארץ ישראל, עזבו את ההתעסקות והעבודה של העולם הזה וציפו והמתינו לגאולה. והנה, ה'משיח' מתאסלם! ממיר את דתו ולאחר מכן מת מיתה חטופה. האכזבה עצומה. חחרים לשקוע בייסורי הגלות, בחושך ובצרות. הייאוש עצום. האמונה בביאת המשיח התרופפה ושקעה.

חייבים לתת סימנים לגאולה. סימנים שיעזרו לנו לדעת שמה שאנו רואים נגד עינינו הוא תהליך אלוקי של התחלת הגאולה. כדי שלא נטעה, שלא נתבלבל וניתלה בתקוות שווא, שלא ניפול לייאוש.

בשבועות הבאים ננסה לשזור אחד לאחר כמה מהסימנים שחז"ל נתנו לנו, סימנים שיעזרו לנו לברר שבאמת תקופתנו היא התחלת הגאולה.

תפקידנו הוא לדעת מהם סימני הגאולה, ולאחר מכן, לקרב ככל האפשר את הגאולה! בהצלחה!

כ"י מצינן תצא תורה,
ודבר ה' מירושלים
(ישעיהו ב', ג')

זכות הלימוד בעלון להצלחת
ר' יגאל בן סעדיה צבי הי"ו

מלאכת טוחן

מקצץ ביצים: ומותר להשתמש בשבת ב-"מקצץ ביצים" (כ"י הפורס את הביצה לפחיות דקות).

כלל במלאכת טוחן: כל דבר שהיה טוחן בעבר, וחזר והתייבש ונעשה כאחד, מותר לטוחנו שוב, כיוון שאין איסור טוחן אחר טוחן.

פירורי לחם: "אין איסור טוחן אחר טוחן". ולכן, מותר לפורר לחם לפני התרנגולים, כיוון שכבר נטחנה התבואה ונעשתה קמח, ועתה חזר וגיבל ואפה אותה ונעשתה לחם.

מתוך

מדרש תנ"ך

פינת האמונה

תראה סימנים בדרך

"נמצאה גאולה בשביל העולה ממדבר סיני לארץ ישראל. המאבד יכול לקבלה על פי סימנים" - כך היה לשונה של מודעת ענק בעיתון של המדינה.

אפשר לקבל אבידה על פי סימנים. הסימנים עוזרים לי לדעת מהו הדבר שאותו איבדתי כדי שלא אתבלבל עם דבר אחר. שלא אטעה לחשוב שזה החפץ שאותו איבדתי, ולאחר שאקח אותו יתברר שזה לא החפץ. להוספת החפץ לחיי יכולות להיות המון השלכות. למשל: איבדתי את המפתח בכיתה. פתאום משהו מצא מפתח וחשבתי שהוא שלי. לקחתי את המפתח. "סוף סוף אוכל שוב להיכנס הביתה!" שמחתי. כמה צער ותסכול רב היו לי כשהתברר שזה לא המפתח הנכון.

כך גם בגאולת ישראל.

"תופה עצמן של מחשבי קיצין" - אמרו חז"ל בחריפות. אסור לומר שבתאריך זה זה יבוא המשיח. הדבר יוצר ציפייה ורוקם תקווה. יהודי שנמצא במצב כלכלי קשה, נרדף ע"י שכניו הגויים השונאים וכו' - רואה בביאת המשיח ובגאולה שביב של אור. כאשר מתברר שהכול לשווא והמשיח לא מגיע - הוא שוקע בייאוש ובבלבול.

זו הסיבה שגדולי ישראל יצאו נגד תופעת משיח השקר. הניא שבהם היה שבתאי צבי (שי"י).

פרעות ת"ח ות"ט (1648-1649) יצרו שבר ביהדות העולם. מאות אלפי יהודים נרצחו, אלפי קהילות נהרסו, ורבים נותרו חסרי כל. איה ריבונו של עולם! זעקו-שאלו. והנה הופיע האור. המשיח אשר לו ייחלנו התגלה בדמותו

תשובות

1. היום השישי.
2. וי"ן, רקיע, שחקים, כבולת מעון, מכון, ערבות.
3. ביום השני, כי בו נבראה המחלוקת - ה' הבין בין השם שמעל הרקיע ובין השם שמתחתיו.
4. כדורבן.

שאלות מהפרשה

1. איזה יום בבריאה זכה לציון "טוב מאד"?
2. לפי הגמרא (תנינא יב:) יש שבעה דקיעים מה שמותם?
3. באיזה יום מימי הבריאה לא נאמר "כי טוב" ומדוע?
4. איזה ברכה משותפת ניתנה לאדם ולדגים?